

er nogen tilstrækkelig Grund til at gaa Bredeierne eller Vandløbseierne for nær i deres Eiendomsret; men Spørgsmaalet er desuden: Er der virkelig saadanne Vanskeligheder og Urimeligheder tilstede, som Kommissionen antager? I ethvert Fald: Ere de tilstede i det Omfang? Jeg tror det ikke. Kommissionen fremhæver først det Tilfælde, at et Engareal, der støder til et Vandløb, bliver udstykket paa den Maade, at Skillelinien løber parallel med Vandløbet, og siger saa: Før en saadan Udstyknings vil jo den hele samlede Englod have Ret til Vandløbet, og den Omstændighed, at der er foregaaet en Forandring i Eiendomsforholdet, saaledes at Arealen nu er delt mellem flere Ciere, synes ikke at kunne berøve Jorden den Afgang til Vandet, den før havde, naar den er solgt uden noget Forbehold. Ja, hvis Forholdet var det, at før Udstyknings havde Jorden Ret til Vandet, vilde det ganske vist være besynderligt, om den Omstændighed, at der drages en Skillelinie parallel med Vandløbet, skulde berøve Jorden denne Ret; men Sagen er jo, at Jorden har ikke Ret til Vandet, Jorden har overhovedet ingen Ret; den, der har Retten, er Personen, er Cieren, og Sagen maa derfor opstilles saaledes: Naar en Englod, der støder til Vandet, udstykkes paa den ansførte Maade, og f. Ex. Cieren sælger den Parcel, der støder til Vandet, er Spørgsmaalet for det Første det, om Cieren tidligere har overdraget Retten til vedblivende at deltage i Brugen af Vandet. Det kan han have gjort og ikke gjort; men enten han har gjort det ene eller andet, kan man ikke klage over, at her er en Urimelighed eller Vanskelighed tilstede. Dernæst er Spørgsmaalet det, om virkelig den, der udstykker paa denne Maade, kan overdrage Retten til at deltage i Vandingen til den, der er bleven Cier af de Stykker, der ikke grændse til Vandløbet. Der kan det være, at der kan være en Vanskelighed i Lovgivningen. Jeg skal ikke komme ind paa Spørgsmaalet; men det kan være, at vor Lovgivning forbyder den, der sælger paa denne Maade, tillige at overdrage Retten til Vandløbet. Men hvis saa er, afhjælpes jo hele Vanskeligheden derved, at vi faae en saadan Forandring indført, at den, der sælger paa den ansførte Maade, tillige bliver istand til at overdrage Retten til at deltage i Vandingen; det vil med andre Ord sige, at den Ret, som Bredeieren alene har til at benytte Vandet til Engvanding, nærmere maatte bestemmes saaledes, at det blev afgjort, i hvilket Omfang han kunde optage Vandet til Engvanding, og overlade det til Andres Brug, hvis han ikke selv havde Brug for det. Jeg tror altsaa ikke, at vi behøve at fravige den gamle Grundsætning om Bredeierens Eiendomsret til Vandløbet for at komme udover Vanskelighederne; vi kunne komme ud over dem uden det. Men hertil kommer endnu, at jeg er meget tilbøjelig til at tro, at, hvis vi vedtage den Bestemmelse,

der findes i § 67, skabe vi derved en ny Klasse af Vanskeligheder og Urimeligheder, som i ethvert Fald er værre end de, der kunne fremkomme under den nuværende Lovgivning. Se vi saaledes paa § 67, opstaar der først det Spørgsmaal: Den Ret, der her indrømmes Ikke-Bredeieren, af hvad Beskaffenhed er den? Skal han kun have Ret til at deltage i Vandingen i det Dieblis, da Bredeieren optager Vandet for at vande sin Eiendom? Paragrafen lyder:

„I Almindelighed maa det Vand, som ved et Vandingsanlæg optages af et Vandløb, kun benyttes til Vanding af de Vandløbet tilstødende Eiendomme; men naar den tilstedeværende Vandmasse er tilstrækkelig dertil, kan Landvæsenkommissionen godt give Cieren af Jorden, der ere beliggende i samme Aadal, men ikke grændse umiddelbart til Vandløbet, Afgang til at deltage i Vandingen, i hvilken Henseende særlig de Jorder skulle komme i Betragtning, over hvilke de til Vandingsanlægget fornødne Kanaler og Ledningsrønder maa føres (sfr. § 71).

Ved Afgjørelsen af, om der saaledes kan indrømmes Andre end Bredeierne Afgang til at deltage i Vandets Benyttelse, bliver endelig ogsaa at tage Hensyn til, at herved ikke til Stede for de nedenfor Vandingsanlæggets Omraade til Vandløbet grændsende Jorder bevirkes nogen væsentlig Formindskelse af dets Vandmasse.“

Herefter synes det altsaa, at den Ret, man vil indrømme Ikke-Bredeieren, er af den Beskaffenhed, at det kun er i Tilfælde af, at Bredeieren benytter sin Ret til at optage Vandet, at han kan fordrø at deltage i Engvandingen, naar der er tilstrækkeligt ogsaa til ham. Hertil skal jeg nu først bemærke, at, hvis det er Meningen af Paragrafen, og det antager jeg efter Ordene, det er, saa svarer Paragrafen aldeles ikke til Motiveringen. Thi hvis man indrømmer, at Lodderne have Ret til Engvanding, burde den frakille Lod lige godt have Ret til Engvanding, hvad enten Cieren af den Lod, der ligger nærmest ved Vandet, vil vande eller ikke. Men lad os dernæst sætte, at Forholdet er det, at Bredeieren kan optage Vandet for at vande sin Eiendom, saa opstaar yderligere det Spørgsmaal: Men naar han nu indretter sit Stemmeværk, Stemmehjul, hvad han nu benytter, saaledes, at der ikke optages mere Vand end til hans eget Brug, skjøndt der maasse nok kan optages Mere, skal saa den, der ikke er Bredeier, hans Nabo, være berettiget til at fordrø, at Bredeieren skal tage mere Vand, skal indrette sit Vandværk anderledes? Derpaa gives der heller ikke noget Svar. Men lad os endogsaa gaa ud fra, at Bredeierne optage det Vand, som efter sin Mængde er fuldstændig tilstrækkeligt til at vande ogsaa de andre Lodder, der ønskes vandede, men at Forholdet er det, at disse andre Lodseiere ikke kunne komme til at deltage i Vandingen, uden at der foretages Foran-